

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.22.096/2015/13.

A tanács tagjai:Dr. Harter Mária a tanács elnöke
. Varga Edit előadó bíró
. Mocsár Attila Zsolt bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Sipos Ágnes ügyvéd

Az alperesek: I-V., VII-X.rendű

A IV-V. rendű alperesek képviselője: . György Péter ügyvéd

A VIII. rendű alperes képviselője: Dr. Csikor Zsolt ügyvéd

A per tárgya: közgyűlési határozat érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

a felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

ővárosi Törvényszék

72.Pf.631.231/2013/6.

Az elsőfokú bíróság és határozat száma:

II. és III. Kerületi Bíróság

17.P.II.21.007/2011/58.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 1.269.300 (egymillió-kettőszáz-hatvankilencezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A döntés előzményei

- [1] A felperes 1989. óta tulajdonosa az I. rendű alperes társasház alagsorában lévő 3. számú lakásnak, a II-X. rendű alperesek a társasház további - korábbi és jelenlegi - tulajdonostársai. Mivel lakásának a közös tulajdonú északi főfallal határos részén nedvesedést észlelt, a felperes 1991-ben - engedély és a tulajdonostársak hozzájárulása nélkül - elbontotta a főfalhoz illeszkedő, a feljárati lépcsőt támasztó rézsűt, az épület körüli

járdát és a korláttartó szegélygerendát. Az I. rendű alperes az 1991. július 26-án meghozott közgyűlési határozatával a felperest az eredeti állapot helyreállítására szólította fel, a felperes azonban a határozatnak nem tett eleget, a vizesedést több alkalommal jelezte a tulajdonostársaknak, a probléma megoldására azonban továbbra sem került sor. A 2000. május 25-én tartott közgyűlésen meghozott határozataikban a tulajdonostársak végül elismerték a közös tulajdonú északi főfal nedvesedését és annak összefüggését a felperes lakásának nedvesedésével, 1/c számú határozatukkal azonban úgy döntöttek, hogy a nedvesedés okát nem a közös költségből kell megszüntetni, ugyanakkor 1/d számú határozatukkal elvetették a felperes lánya által a hiba kijavítása érdekében beszerzett árajánlatokat. Ugyanezen a közgyűlésen a tulajdonostársak megerősítették az 1999. május 13-i, a tető felújítása tárgyában döntő közgyűlés határozatait. Mivel a hiba elhárítására intézkedés ezt követően sem történt, 2008. január 19-én a felperes - ugyancsak engedély és hozzájárulás nélkül - elbontotta a társasház bejáratához vezető lépcsőt és a teraszt.

- [2] Az I. rendű alperes társasház kérelmére indult birtokvédelmi eljárásban a hatóság a felperest az elbontott épületrész helyreállítására kötelezte, a felperesnek a határozat felülvizsgálata iránt indított keresetét a bíróság elutasította (Budapesti II-III. Kerületi Bíróság P.22.213/2008/27. szám)
- [3] Az építésügyi hatóság ezt követően határozattal kötelezte a társasházat az észak-keleti homlokzati főfal vizesedése okának megszüntetésére, az újraszigetelés elvégzésére, valamint a vízelvezetés és az épület villamoshálózata kijavítására, az elvégzett munkálatokról műszaki vezetői nyilatkozat, a csatorna állapotáról műszaki vizsgálati dokumentáció benyújtására. Kötelezte a felperest, hogy e munkálatok elvégzése után 30 napon belül végeztesse el a lakása villamoshálózatának javítását, felújítását. A hatósági eljárásba bevont szakértők megállapították, hogy a felperesi lakás vizesedésében közrehatott a külső szigetelés elégtelensége, ezért megszüntetéséhez a szigetelést újból el kell végezni és a csapadékvíz elvezetéséről gondoskodni kell. A felperes lakásának elektromos hálózata érintésvédelmi szempontból - részben a kialakítás szabálytalansága, részben annak jelenlegi állapota miatt - életveszélyes, a lakás falának vizesedése pedig ezt a helyzetet tovább rontja. Az elsőfokú hatóság határozatát az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró Közigazgatási Hivatal helybenhagyta, a határozata ellen bírói felülvizsgálat iránt előterjesztett keresetlevelet a bíróság idézés kibocsátása nélkül, jogerősen elutasította.
- [4] A felperes a társasházzal és a tulajdonostársaival szemben indított jelen peres eljárásban a vizesedéssel kapcsolatos vagyoni és nem vagyoni kárainak megtérítését, a hibák kijavítását, valamint a

társasház közgyűlésének azzal kapcsolatos állásfoglalását tartalmazó 1/c, 1/d és 6/2000. május 25. számú határozatai érvénytelenségének a megállapítását kérte.

A másodfokú bíróság részítélete folytán jogerőre emelkedtek az 1/c számú határozat érvénytelenségét megállapító, az 1/d és a 6. számú határozatok érvénytelenségének megállapítását elutasító, a terasz elbontásával kapcsolatos 540.000 forint összegű költség megfizetésére, a lakásban található ingóságokban keletkezett károk, továbbá a lakás helyreállításához szükséges költségek, az elmaradt haszon és lakbér megfizetésére, valamint a lakás korlátozott használhatósága miatti kártérítés, a nem vagyoni kárigény, a birtokháborítás, az eredeti állapot helyreállítása és az értékviszonyok változásával kapcsolatos kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmeket elutasító ítéleti rendelkezések (Fővárosi Bíróság Pf.639.113/2008/50.szám), míg a felperesi lakás nedvesedésének megszüntetése, az elektromos hálózattal kapcsolatos kárigény (másodlagos kereseti kérelem), és a lakás helyreállítása körében (harmadlagos kereseti kérelem) a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ebben a körben új elsőfokú eljárás, további nagy terjedelmű bizonyítás lefolytatását rendelte el.

A jogerős részítelet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján eljáró Legfelsőbb Bíróság Pfv.I.21.280/2010/14. számú részítéletével a jogerős részíteletet hatályában fenntartotta, míg a hatályon kívül helyező rendelkezés tekintetében a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította.

[5] A felperes a megismételt elsőfokú eljárásban előterjesztett további kereseti kérelmeivel egyfelől a bíróság által meghatározott összegű „átalánykártérítést” kért a lakása nedvesedésével összefüggésben keletkezett kárainak a jogerős ítélet meghozatala óta bekövetkezett súlyosbodása miatt (kilencedleges kereseti kérelem) és az alperesi birtokháborítás megállapítását (tizedleges kereseti kérelem) az - általa elbontott - terasz létesítése miatt. Utalt arra: mivel a társasházat az építésügyi hatóság jogerősen kötelezte a fal nedvesedésének megszüntetésére, az elsőfokú bíróságot nem köti a másodfokú bíróságnak a hatályon kívül helyező végzésben foglalt iránymutatása, különösen a szakértői bizonyítás szükségességét illetően. Az építésügyi eljárásba bevont szakértők véleményének figyelembevételét kérte, szakértő kirendelését az elsőfokú bíróság tájékoztatása ellenére nem indítványozta.

[6] Az alperesek a kereset elutasítását kérték a kárfelelősség feltételeinek hiánya miatt. Az I. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a felperes az 1989-ben történt tulajdonszerzése után csak 1991-ben észlelte a fal nedvesedését, a társasház közös tulajdonát képező építményelemeket engedély nélkül és a tulajdonostársak kifejezett tiltakozása ellenére bontotta el. Az I. rendű alperes hangsúlyozta: a felperes tulajdonszerzésekor a terasz már létezett,

e körülmény kizárja a birtokháborítás megállapítását. Ezen túlmenően további kérelmeket terjesztett elő, melyeket az elsőfokú bíróság tartalmuk szerint részben ellenkérelemnek, részben - a I/2722/30/2010. számú közigazgatási határozat végrehajtásának felfüggesztése, illetve a 2011-ben a társasházzal szemben kirótt közigazgatási bírságok törlése iránti kérelem tekintetében - viszontkeresetnek tekintett.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a pert az északi főfal nedvesedésének megszüntetésével kapcsolatos kereset vonatkozásában a Pp. 157.§ a) pontja alapján megszüntette, mivel a lakásának 2011. július 28-án történt elidegenítésével a felperes megszűnt a tulajdonosi közösség tagja, ezzel a társasházi jogviszony alanya lenni, az e jogviszonyon alapuló kárigény érvényesítésére ezért keresetösségi joga nincs.
- [8] A továbbiakban az elsőfokú bíróság előrebocsátotta, hogy a perbevitt igények érvényesítése szempontjából a felperes jogutódának perben állása nem kötelező, annak megállapításához azonban, hogy a lakás elektromos hálózata a főfal nedvesedése következtében károsodott-e, illetve a lakás helyreállításához szükséges költségek felméréséhez épületvillamossági, továbbá építész szakértő kirendelése lett volna szükséges, ilyen indítványt viszont a felperes nem tett. Utalt arra: a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvélemények nem tartalmaztak elegendő, illetve a per szempontjából releváns adatot, így nem „válthatták ki” a kártérítési perben szükséges szakértői bizonyítást, a helyreállítási költségek további bizonyítás hiányában nem voltak meghatározhatók. A kifejtettek miatt az elsőfokú bíróság a harmadlagos kereseti kérelmet elutasította.
- [9] Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság: mivel a felperes a kilencedleges kereseti kérelmét a felhívás ellenére sem pontosította, hiányait nem pótolta, annak megítélése csak a rendelkezésre álló adatok alapján volt lehetséges. A rendelkezésre álló adatok szerint a vizesedéssel kapcsolatos kárigényt a bíróság a harmadlagos, ötödleges, hatodlagos és nyolcadlagos kereseti kérelmekről szóló döntése körében már jogerősen elbírált, ezért a megismételt eljárásban előterjesztett kilencedleges kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság a pert a Pp. 157.§ a) pontja alapján, ítélt dologra hivatkozva megszüntette.
- [10] A tizedleges, a terasz létesítésével megvalósított birtokháborítást illetően az képezte az elutasító döntés indokát, hogy a terasz már létezett a felperes tulajdonszerzésekor, így a meglévő birtokállapot számára hátrányos megváltozása, azaz a birtokháborítás kizárt. Utalt arra: az 1959-ben kelt alapító okirat

mellékletét képező tervrajzon a terasz szerepel, és közös használatú épületrészként akkor is közös tulajdonba tartozik, ha az alapító okirat ilyenként nem nevesíti. Megjegyezte: a tulajdonjog átruházása ellenére haszonélvezőként a felperes önálló jogcímmel rendelkezik a birtoklásra, ennek megfelelően birtokháborítás megállapítására irányuló kereset előterjesztésére jogosult volt.

[11] Az I. rendű alperes viszontkeresete vonatkozásában az elsőfokú bíróság hatáskörének hiánya miatt a pert megszüntette.

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben, a „második” kereseti kérelem (az északi főfal nedvesedésének megszüntetésével kapcsolatos igény) tekintetében megváltoztatta, e vonatkozásban a keresetet érdemben elutasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Hangsúlyozta: a perbevitte követelések felperesi oldalon sem keletkeztek kényszerű pertársaságot, így az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt, amikor a keresetet az új tulajdonos perben állása nélkül bírálta el. A másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában hozott permegszüntető rendelkezést a másodfokú bíróság azért tartotta tévesnek, mert az adott esetben jogszabály nem ad konkrét meghatározást az igény érvényesítésére jogosult felperes személyére, ennek hiányában pedig a keresetet érdemben kellett elbírálni. Mivel azonban az elsőfokú bíróságnak a másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatos indokolása helytálló, nem volt akadálya e kérelem másodfokú eljárásban történő érdemi elutasításának. A kilencedleges kereseti kérelem elutasításával a másodfokú bíróság indokaira is kiterjedően egyetértett: a ténybeli és jogi alap azonossága az ítélt dolog miatti permegszüntetést indokolta, különös tekintettel arra, hogy a felperes a korábbiakhoz képest eltérő kárfogalom (átalánykár) és időszak vonatkozásában új tényeket nem adott elő, csupán korábbi előadásaira és bizonyítékaira utalt.

[13] A harmadlagos és tizedleges kérelmeket illetően a másodfokú bíróság ugyancsak egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival. Rámutatott, hogy a felperes a hatályon kívül helyező végzésben és az elsőfokú bíróság annak megfelelő tájékoztatásában és felhívásában foglaltakkal ellentétben, annak ellenére nem bizonyította a helyreállítás indokolt költségeit. Utalt arra, hogy a tulajdonosváltás miatt a felperes csak a „nála felmerült” költségek tekintetében rendelkezik igényérvényesítési jogosultsággal, a „jövőbeli” költségeket illetően e jogosultságát nem bizonyította. A birtokháborítási kereset vonatkozásában a másodfokú bíróság is azt hangsúlyozta, hogy a felperes esetében a terasz létesítése - mivel tulajdonszerzése előtt történt - nem idézte elő a korábbi birtokállapot hátrányos megváltozását, így a birtokháborítás megállapításának feltételei nem álltak fenn.

A felülvizsgálati kérelem

- [14] A felperes felülvizsgálati kérelme a viszontkeresetre vonatkozó permegszüntetés és a 2000. május 25-i közgyűlés 1/c határozata érvénytelenségének megállapítása kivételével a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és új elsőfokú eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára irányult, érdemi határozat hozatalának lehetősége esetén pedig a jogerős ítéletet megváltoztató, keresetének teljes egészében helyt adó ítélet meghozatalát kérte.
- [15] Utalt a Pp. 1.§-ában és 2.§ (1) bekezdésében megfogalmazott elvek sérelmére, mert az elsőfokú bíróság felhívó végzése tévesen tartalmazta az építési terv készítésének alapjául szolgáló jogszabály megjelölését, jogi képviselő nélkül eljárva ezért a felhívást nem tudta megfelelően értelmezni. Hangsúlyozta azt is, hogy egyidejűleg hivatkozott az építésügyi hatóság eljárására, melyben a jelen perre is irányadó bizonyítékok felvételére és végrehajtható határozat meghozatalára került sor. Az épületvillamossági szakértő kirendelése kapcsán sérelmezte korábban engedélyezett költségmentessége megvonását, mert az annak indokaként hivatkozott ingatlanvagyonnal ebben az időben már nem rendelkezett, 85.000 forint összegű nyugdíjából pedig nem volt képes a bíróság felhívásában meghatározott 300.000 forint összegű szakértői díj megelőlegezésére, ugyanígy nem állt módjában az építésügyi terv megrendelése. Továbbra is súlyos eljárási szabálysértésként kérte figyelembe venni, hogy a lakás jelenlegi tulajdonosa - holott perbe vonta és perbelépését maga is bejelentette - nem állt perben.
- [16] A társasházról szóló 1997. évi CLVII. törvény szabályaira és a bírói gyakorlatra utalással hangsúlyozta: a kijavítási egyenérték megfizetésére a kijavítást megelőzően is lehetőség van, a benyújtott árajánlatok alátámasztották a várható költségeket. Mindezek miatt az építési terv benyújtására történő felhívás szükségtelen volt. Álláspontja szerint a bíróságok a kárigényét is törvénytörő módon utasították el: „átalánykártérítés” meghatározására lehetőség volt, az ahhoz szükséges adatok rendelkezésre álltak, a kárenyhítés körében kifizetett 540.000 forintról számlát is csatolt. Mindezek miatt kárigénye teljes elutasítása törvénytörő és tisztességtelen, sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 339., 341., és 344.§-ait. Megjegyezte: keresetlevelében már 2000-ben kérte szakértő kirendelését, a bíróság ezzel kapcsolatos tájékoztatására azonban a Pp. 3.§ (3) bekezdését törő módon csak 2012-ben került sor. Hangsúlyozta: az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalakor, de még a fellebbezés benyújtásakor is a teljes költségmentesség hatálya alatt állt, ezért perköltség viselésére sem volt kötelezhető, s mivel az Illetéktörvény értelmében az

illetékfizetési kötelezettség az eljárás megindításakor keletkezik, a másodfokú bíróság is törvénysértő módon kötelezte a fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

[17] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

[19] A Kúria előjáróban rámutat: a felülvizsgálati eljárás kereteit a felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem jelöli ki, és a felülvizsgálati kérelemben nem lehet visszatérni olyan kérdésekre sem, melyeket más perekben eljáró bíróságok már jogerősen elbíráltak [Pp.130.§ (1) bekezdés d) pont]. A bíróság a felülvizsgálat során a rendelkezésre álló adatok alapján jár el, bizonyítást a Pp.275.§ (1) bekezdése értelmében nem vehet fel, ezért a felülvizsgálati kérelemhez mellékelte újkeletű közegészségügyi vélemény sem volt figyelembe vehető, de azzal kapcsolatban a felperes nem is adott elő újabb, a jogerős részítélet óta bekövetkezett károsodást. A jelen eljárásban figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a per korábbi szakaszában jogerős, a Legfelsőbb Bíróság által felülvizsgált részítélet keletkezett, a hatályon kívül helyezés folytán megismételt elsőfokú eljárás ennek következtében kizárólag a felperesi lakás nedvesedésének megszüntetése és a lakás helyreállítása, a villanyvezeték hibájával kapcsolatos károk, valamint a perköltség, illetve a felperes által előterjesztett újabb, kilencedleges és tizedleges kereseti kérelmek tárgyában volt folyamatban.

[20] Az eljárt bíróságok a kilencedleges kérelem vonatkozásában helytállóan észlelték, hogy ítélt dolog - azaz a kárigény korábbi részítélettel történt elbírálása - képezi akadályát az érdemi döntéshozatalnak, a Kúria e körben kifejtett indokaikkal is egyetértett, ezért csupán a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel emeli ki a következőket. A kártérítési mód megváltoztatása, azaz az összegeként meghatározott kártérítés helyett „átalánykártérítés” - törvényi terminológiával általános kártérítés - igénylése önmagában, az alapul szolgáló tények előadása nélkül nem jelent eltérést a korábbi kártérítési kérelemtől, amint azt az eljárt bíróságok helytállóan kifejtették. A peradatok arra utalnak, hogy az általános kártérítés igénylése csupán a tételes kártérítéssel kapcsolatos bizonyítási nehézségek elkerülését célozta, ezen az alapon azonban általános kártérítés megítélésére nincs mód. A törvény akkor ad lehetőséget általános kártérítés alkalmazására, ha a kár bekövetkezése bizonyos, mértéke azonban pontosan nem állapítható meg [régi Ptk. 359.§ (1) bekezdése]. Az adott esetben ezzel szemben nincs akadálya a kár és

az annak megfelelő kártérítési összeg pontos meghatározásának, ezzel volt kapcsolatos a jogerős részítéletet hozó másodfokú bíróság iránymutatása és a megismételt eljárásban eljáró elsőfokú bíróság bizonyítási teherről való tájékoztatása. Az a körülmény, hogy a felperes mindezek ellenére nem indítványozta a szükséges szakértői bizonyítás lefolytatását, nem teszi a kártérítés összegét meg nem határozhatóvá, ezért az általános kártérítés megítélése a perbeli esetben eleve kizárt volt. A terasz elbontásával felmerült költségre vonatkozó számlát pedig a részítéletet hozó másodfokú bíróság részletesen értékelte, és a felperes ezzel kapcsolatos követelését jogerősen elutasította, így arra a megismételt eljárásban sem lehet visszatérni. Mindezek miatt a kilencedleges kereseti kérelem tekintetében a bíróságok helytállóan döntöttek a per megszüntetéséről.

[21] Ugyancsak a kártérítési összeg meghatározottságának - valamint a szükséges munkálatokat, munkafolyamatokat magába foglaló tervnek a hiánya zárta ki a lakás helyreállításával kapcsolatos kereseti kérelem teljesítését. A felperes perbeli és felülvizsgálati érvelésével kapcsolatban mutat rá a Kúria arra, hogy az építéshatósági eljárásban beszerzett szakértői vélemények és az azokon alapuló hatósági határozat nem „menti fel” a kártérítési perben eljáró bíróságot és a bizonyításra köteles felperest a helyreállítással kapcsolatos releváns tények bizonyításának kötelezettsége alól, az építéshatósági eljárás ugyanis az egyes munkafázisok és költségvetés meghatározása nélkül rőtt a helyreállítást a társasház terhére, a kártérítési perben azonban a bíróságnak bírósági végrehajtás keretében végrehajtható ítéletet kell hoznia, melynek során nem bízható a végrehajtó vagy a vállalkozó belátására, hogy milyen munkálatot milyen költségráfordítással végez el. Az ezzel kapcsolatos bizonyítás az eljáró bíróságok helyes tájékoztatása szerint a kérelmező felperest terhelte, e kötelezettségének azonban többszöri tájékoztatás ellenére nem tett eleget, ezért az eljáró bíróságok bizonyítottság hiányában helytállóan utasították el a keresetet.

[22] Az a körülmény, hogy a bíróság tájékoztatása a keresetlevél benyújtásához képest mikor hangzik el, a bíróság belátásától függ, a bizonyítási cselekmények sorrendjét, szükségességét ugyanis a Pp. 133.§ (1) bekezdése értelmében szabadon határozza meg. Mindez nem eredményezi a jogerős ítélet jogszabálysértő jellegét, amennyiben a tájékoztatás teljes körű és helyes volt. A tájékoztatásban szereplő jogszabályhely téves megjelölése pedig csupán egyetlen alkalommal fordult elő, a per korábbi szakaszaiban a bíróság a tájékoztatást helyes jogszabályi megjelöléssel több alkalommal megismételte, tartalma pedig a jogszabályi hivatkozás nélkül is egyértelmű volt.

[23] Helytállóan foglaltak állást a bíróságok a kötelező perben állás kérdésében is: az új tulajdonos perben állása a felperes

által érvényesített kártérítési keresetnek nem szükséges, elengedhetetlen feltétele (Pp. 130.§ (1) bekezdés g) pont). Amennyiben a kártérítés a felperest nem illeti meg, az a kereset érdemi elutasítására vezet és ugyanez az eredmény akkor is, ha a felperes nem rendelkezik az igény érvényesítéséhez szükséges anyagi jogi jogosultsággal - a jelen esetben már nem tulajdonos. Ahogyan az eljáró bíróságok is utaltak rá: nem kizárt, hogy az új tulajdonos kifejezett nyilatkozattal felperesként perbe lépjen (Pp. 61.§ (1) bekezdés), a követelés engedményezése pedig a jogutódlás megállapítását is lehetővé teszi. A perbeli esetben azonban ilyen nyilatkozat nem állt rendelkezésre, így jogszabálysértés nélkül jártak el a bíróságok akkor is, amikor az új tulajdonos perben állása nélkül hoztak ítéletet.

[24] Végezetül a költségmentesség megvonásával kapcsolatban emeli ki a Kúria, hogy ez önálló fellebbezéssel támadható, a felülvizsgálati eljárásban már nem vitatható jogerős döntése volt az eljáró bíróságoknak. Megjegyzi a Kúria, hogy a felperes által a felülvizsgálati eljárásban előterjesztett költségmentességi kérelem sem bizonyult alaposnak, azt a Kúria a Pfv.I.20.725/2014/2. számú végzésével a hiányok pótlásának elmulasztása miatt elutasította. A felperes által sérelmezett, 300.000 forint díjelőleg letétbe helyezésére irányuló bírói felhívás a peres iratok között nem volt fellelhető, az elsőfokú bíróság csupán arról tájékoztatta a felperest, hogy a másodfokú bíróság végzésében foglalt, kötelező iránymutatásnak megfelelő szakértői bizonyítás költségeit bizonyító félként előlegeznie kell. A felperes előlegezéssel kapcsolatos kérelme esetén még ekkor is lehetőség lett volna részleges költségmentesség engedélyezésére, a felperes azonban nem a letétbehelyezést akadályozó jövedelmi viszonyaira, hanem az építéshatósági eljárásban beszerzett szakértői véleményekre hivatkozott, mint a további szakértői bizonyítást „kiváltó” bizonyítékokra; ez a hivatkozása azonban az előzőekben kifejtettek miatt nem volt elégséges a felperest terhelő bizonyítási kötelezettség teljesítéséhez. Megjegyzi a Kúria: a felperes a per tárgyalásain a megismételt eljárásban egyetlen alkalommal sem jelent meg, képviselőtéről nem gondoskodott, és bár a személyes megjelenés - az erre vonatkozó idézés kivételével - a fél számára nem kötelező, mulasztásaival a felperes elzárta magát attól a lehetőségtől, hogy a bíróság közvetlenül észlelje a bizonyítást esetlegesen akadályozó körülményeit, kérdést intézzon a felpereshez és ellássa a megfelelő tájékoztatással. A Kúria hangsúlyozza: ez a felperesi magatartás nem alapoz meg bírósági kötelezettségszegést: a „per uraként” a felperest a bíróság irányában is együttműködési kötelezettség terheli.

[25] Az eljárási illeték „kiszabása” a másodfokú bíróság részéről ugyancsak a jogszabályoknak megfelelően történt, a költségek viselése - és nem annak előlegezése - ugyanis a pervesztes

felperest terhelte, aki az eljárás jogerős befejezésekor már nem rendelkezett költségmentességgel. Az elsőfokú bíróság is jogszerűen járt el ugyanakkor a perköltségekkel kapcsolatban: ítéletében részletes indokolás mellett különválasztotta azokat a költségeket, amelyek a felperes költségmentessége idején keletkeztek és amikor nem rendelkezett ilyen kedvezménnyel, ennek megfelelően rendelkezett a költségek viseléséről is (Budapesti II-III. Kerületi Bíróság 17.P.21.007/2011/58. számú ítélet 17. oldal alulról a harmadik bekezdés). Az elsőfokú ítélet 19. oldalának a felperes által kifogásolt utolsó bekezdésében az elsőfokú bíróság éppen a költségmentességet megvonó végzés jogerejének hiánya miatt mellőzte az esetleges további illeték viseléséről való rendelkezést, szükség esetére kiegészítő ítélet hozatalát helyezte kilátásba.

[26] Az ismertetett indokok alapján a Kúria a jogerős ítéletet, mivel jogszabálysértés nem történt, a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[27] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 270.§ (1) bekezdésének megfelelően alkalmazott Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése, továbbá a 15.§ (1) és (3) bekezdése értelmében kötelezte a felperest az illetékfeljegyzési joga miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére. Egyéb költség nem merült fel, ezért arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.

Budapest, 2016. szeptember 21.

Dr. Harter Mária s.k.a tanács elnöke, Dr. Varga Edit s.k. előadó
bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró